

REGISTERBLAD**Datum:** 2000-02-07**OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN****Identitetsnummer:** NRO 04 027**Områdesnamn:** Kärlången**Kommun:** Strängnäs**Kartblad:** Topografiska kartan nr 10H NO**Area:** 262 ha, varav 213 ha land och 49 ha vatten**Naturgeografisk region:** 24 Östra Svealands sprickdalsterräng**Kust/havsregion:****Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Huvudavrinningsområde 61 Norrström**Agrara kulturlandskapsregioner:****Landskapsformer:** Sprickdalslandskap**Riksvärde**

Våtmarkskomplex	Svagt välvd mosse	Flora, Fauna
Sjö	Flora, Fauna	

Värdeomdöme: Mångformigt våtmarkskomplex med en central slättsjö omgiven av vassar. Reliktsjö med unik flora av utrotningshotade vattenväxter. Sjön representerar en typ som tidigare varit vanlig i Sverige, men som idag genom regleringar och klimatiska förändringar till stor del försvunnit. Sjön hyser dessutom ett värdefullt fåglliv. Den unika floran och karaktären av reliktsjö gör att sjön förväntas få stor betydelse för den botaniska och limnologiska forskningen. I området finns en värdefull svagt välvd mosse med botaniska värden.

Klass I-område i länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Huvudkriterier: A, B, C, D**Stödskriterier:** Mångformighet, kontinuitet, raritet, nyckelområde, särprägel, funktion för flora och fauna.**Förutsättningar för bevarande:** Bibehållande av sjöns vattenstånd. Områdets naturvärde kan påverkas negativt av användning av konstgödsel eller kemiska preparat i skogsmarker i sjöns och mossens tillrinningsområde; fiskereglerande åtgärder, avloppsutsläpp.**Säkerställande:** Södra Kärlången ingår i Natura 2000.**Områdets huvuddrag:** Sjöarna Norra och Södra Kärlången har förbindelse med varann genom ett smalt skogskärr. Norra Kärlången har endast ringa delar öppet vatten, medan Södra Kärlången har en stor del öppet vatten. Södra Kärlången är en grund sjö omgiven av täta vassar.

I söder ansluter en sprickdalsmyr, som innehåller olika myrtyper, t.ex. kärr, öppen mosse och sumpskog. Skogskärret mellan Norra och Södra Kärrlången utgörs till största delen av ett vackert homogent glasbjörkskärr med grenrör, vattenklöver, sjöfräken, bladvass och kabbeleka. Sjön har en mycket hög biologisk funktion för floran och fågellivet. Floran är artrik med bl.a. slätterblomma och dvärgbjörk. Sjön är botaniskt unik, inte minst genom förekomsten av sjösärv. Arten är, trots att den eftersökts, ej återfunnen under de senaste 10 åren. Miljön är dock till synes oförändrad och det är troligt att den ännu lever kvar i sjön. Arten är en postglacial värmetidsrelikt och åtskilliga fossilfynd från främst Sverige och norra Finland har uppdagats. Den recenta populationen har minskat kraftigt och förekomsterna i S Kärrlången och den närbelägna Kvarnsjön, utgör i dag en av de få i Nordeuropa. I Södra Kärrlången finns också styvnate, även denna en trolig relikt från varmare tidsperioder. Båda arterna är idag stora sällsyntheter i alla delar av världen.

Det ringa vattendjupet i sjön ger ett vatten med hög sommartemperatur. Vassarna har svårt att breda ut sig, bl.a. genom bottnarnas lösa och rörliga struktur, vilket ger företräde åt en artrik flora med bl.a. värmekrävande och konkurrenssvaga arter. Sjön har också en rik förekomst av kransalger - en växtfamilj som gärna indikerar en numera ovanlig sjötyp - med sommarvarmt vatten och kalkrika lager i bottensedimenten.

Södra Kärrlången är sedan länge känd för ett rikt fågelliv. Idag häckar här bl a brun kärrhök och svarthakedopping. Tidigare var sjön bekant som häckningsplats för den i trakten som bofast ytterligt sällsynta gråhakedoppingen. Norra Kärrlångens vidsträckta vassar är värdefulla för fågellivet. Här häckar brun kärrhök, vattenrall och rörhöna. Södra Kärrlången har både ornitologiska och botaniska värden. Här häckar t ex brun kärrhök och svarthakedopping.

I området finns en värdefull svagt välvd mosse med botaniska värden.

Anmärkningar: Då sjön genom sina växtfynd visar sig vara en reliktsjö är det mycket angeläget att även det lägre djurlivet inventeras för den händelse sjön innehåller relikta insekter eller kräftdjur. En störande kraftledning går väster om objektet och korsar det i nordväst. Omgivande skogsmark har avverkats på många håll.

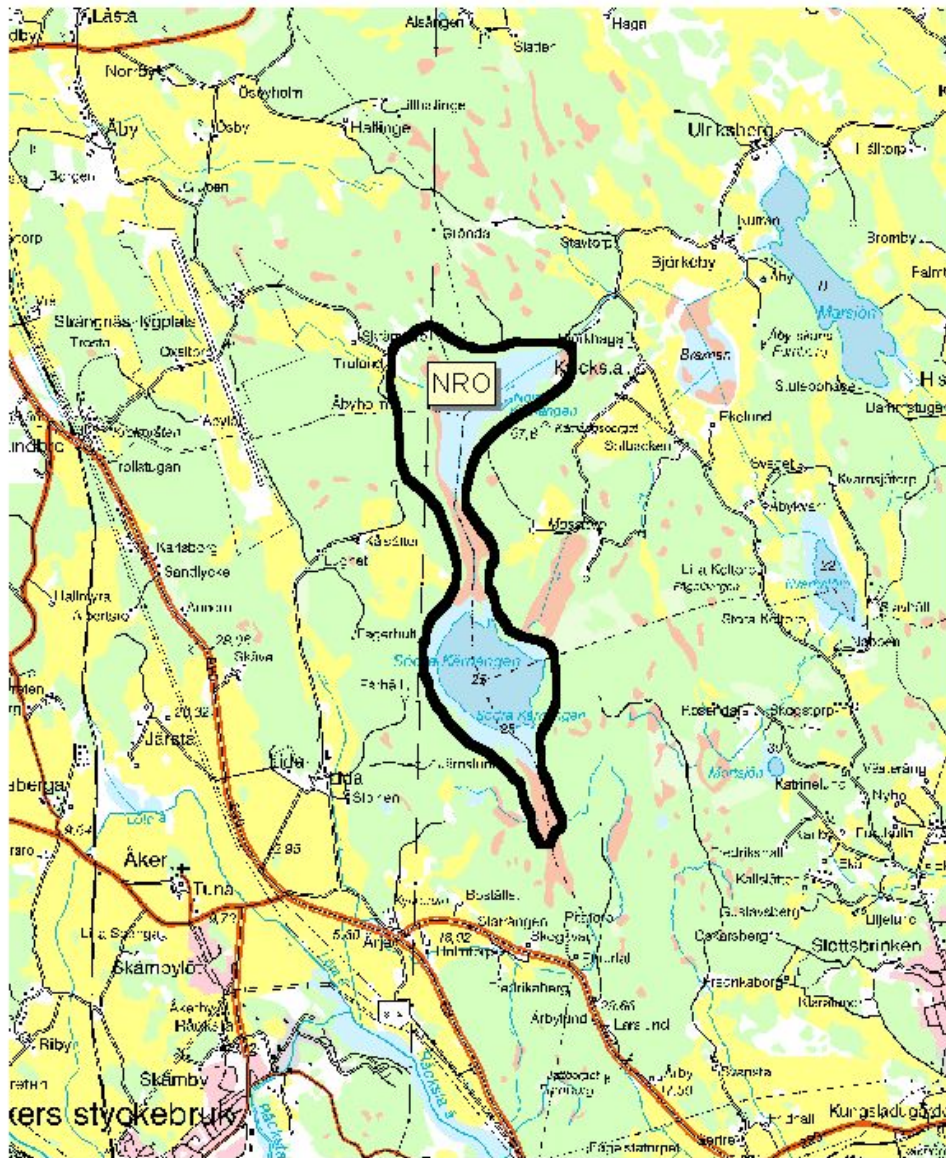
VMI id 10H5F01

Referenser:

- Brusewitz, G. 1952: Norra och Södra Kärrlången. Natur i Södermanland 1952.
 Clemedson, C-J. 1973: *Najas flexilis* funnen i Södermanland, Sv. Bot. Tidskr. 67: 303-307
 Kärnbo och Mariefred - Kultur Vegetation Flora Sörml. handlingar Nr 30 Nyköping
 1974: Ett intressant botaniskt fynd i Mariefredstrakten Föreningen Strengneses
 Clemedson, C-J. och Kers, L. E: 1975 *Potamogeton Rutilus* funnen i Södra Kärrlången i Södermanland Sv Bot Tidskr 69: 440-443
 Clemedson, C-J. 1981: Toresund - Kulturhistoria Vegetation Flora, Sörmländska handlingar 38 Nyköping
 Clemedson, C-J 1986: Dvärgbjörk och dess hybrid med glasbjörk i Toresunds socken i Södermanland. Sv Bot Tidskr 80: 329-330.
 Rafstedt, T 1975: Översiktlig naturinventering Strängnäs kommun, Länsstyrelsen informerar 1975:6
 Haglund, J-E. 1984: Inventering av sjöar i Södermanlands län ur naturvårdssynpunkt. Länsstyrelsen opubl manuskript.
 VMI, Länsstyrelsens i Södermanlands län
 Myrskyddsplan för Sverige 1994
-

Område av riksintresse för naturvärden enligt 3 kap 6 § miljöbalken; Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Södra Kärrlängen**
 Identitetsnummer: **NRO 04 027**
 Kommun: **Strängnäs**
 Län: **Södermanland**

Riksintressets avgränsning

Skala 1:50 000

Topografiskt kartblad nummer: 10H NO